

Erelid Levende Talen Als opmaat naar het honderdjarig jubileum van Levende Talen publiceert LTM een serie interviews met ereliden van de vereniging.

Louis Eggermont Strijden en boeken schrijven

Judocus Ludovicus (Louis) Eggermont werd geboren in 1921 te Sint-Jansteen, Zeeuws-Vlaanderen. Nog altijd is in zijn taalgebruik die afkomst te horen. Qua loopbaan is hij een typisch voorbeeld van zijn generatie onderwijsgeevenden: onderwijzersakte in 1939, in 1941 de hoofdakke, later de akten M.O.-A en -B Frans. Van 1954 tot 1984 was hij docent Frans aan het Pius X-college in Beverwijk. Daarnaast was hij lid van de Commissie Staatsexamen M.O.-A Frans van 1958 tot 1983, belast met het examineren van de 'Akte Q'. Die gaf bevoegdheid voor het geven van schoolonderwijs (schoolakke), in combinatie met de huisakke A voor het geven van huisonderwijs. Hij was voor Levende Talen actief als secretaris van de sectie Frans in de jaren zeventig van de

vorige eeuw – een rumoerige tijd voor het talenonderwijs – en verwierf daarmee het erelidmaatschap.

Niet in de laatste plaats geniet hij bekendheid als coauteur (samen met Siep Hoekstra) van menige leergang Frans.

Strijd voor het behoud van het Frans

Eigenlijk is Louis Eggermont altijd een onderwijsman in hart en nieren geweest, net als zijn vader en sommige van zijn broers, maar één keer heeft hij in 1958 een (kortstondig) uitstapje gemaakt naar de politiek, en wel als raadslid voor de KVP in zijn woonplaats Beverwijk. Wet- houder werd toen Ad Hermes, de latere staatssecretaris van onderwijs. Mogelijk

heeft die politieke ervaring zijn nut gehad voor zijn strijd voor het behoud van de positie van het Frans, dat met name in de jaren 72/73 flinke aderlatingen dreigde te ondergaan.

Een forse slag werd al toegebracht door de urenvermindering Frans in 1972. Het toenmalige sectiebestuur Frans, onder voorzitterschap van Dolf Wijkamp, hield een grootschalige enquête onder mavo-, havo- en vwo-scholen, waarvoor Louis als secretaris veel werk verzette. Daaruit bleek dat tussen 1971 en 1972 maar liefst 5.000 uren Frans verloren waren gegaan.

De nota-Ackermans (1971), waarin onder meer werd voorgesteld dat leerlingen de keuze zouden krijgen tussen Duits en Frans, wekte veel onrust in de

Foto: Arie Hoeflaak

vereniging. Dolf Wijkamp verweet de commissie-Ackermans zich te zeer te laten leiden door de problematiek van het lbo (voorloper van het vmbo zonder het mavo). Maar hij gebruikte ook argumenten die de sectie Duits in het verkeerde keelgat schoten (zie het interview met Karl Stutterheim in *LTM* 97/4, p. 48–49).

Hij verweet de toenmalige voorzitter van *Levende Talen*, J.A. de Vries, niet solidair te zijn met de sectie Frans, zo blijkt uit het verslag van de buitengewone openbare ledenvergadering op 23 oktober 1971. Niet iedereen was het eens met de acties van het sectiebestuur. Sommigen vonden de toon te emotioneel, en meningsverschillen binnen de vereniging moesten intern worden beslecht.

Naast het verslag van deze vergadering stond in *Levende Talen* 285 (1972) een open brief van het sectiebestuur Frans, waarin werd aangedrongen op 'een objectief wetenschappelijk onderzoek naar behoeften en doelstellingen van het avo in het algemeen en van het onderwijs moderne vreemde talen in het bijzonder'. Er moest maar eens helderheid komen over de vraag aan welke talen het Nederlandse volk behoefte had in het voortgezet onderwijs.

Het moet gezegd: de politiek kan soms snel handelen, want het Instituut voor Toegepaste Sociologie in Nijmegen kreeg al spoedig opdracht dergelijk onderzoek te doen, en onder de energieke leiding van Maria Oud-de Glas kwam met de regelmaat van een klok een serie van vijf rapporten uit: het 'ITS-behoeftenonderzoek'. Een eerste rapportage van haar hand verscheen in *Levende Talen* 317 (1976) onder de titel *De eerste*

stappen in een onderzoek naar de behoeften aan en de belangstelling voor moderne vreemde talen.

Intussen had zich een nieuwe bedreiging voor het Frans aangediend. In *Uitleg* (publicatie van het ministerie van O&W, mei 1973) werd de Harmonisatiewet gepresenteerd door minister Van Veen ('Van Veen, ga heen', riepen de studenten in die dagen – zij het om een andere reden). Bij die harmonisatie ging het om gelijkstelling van de programma's van lbo- en avo-brugklassen: daarin zou voortaan slechts ruimte zijn voor één moderne vreemde taal. Docenten Frans uit het hele land liepen massaal te hoop in het Haagse Congresgebouw, Kamerleden werden bewerkt, onder meer door Louis Eggermont, en ziedaar: weg Harmonisatiewet.

Lesboeken

Ondanks een volledige baan in Beverwijk en zijn activiteiten voor de sectie Frans vond Eggermont tijd om voor uitgeverij Thieme een indrukwekkend aantal lesboeken op de markt te brengen, samen met kompaan Hoekstra, zonder ook maar een spoor van onenigheid. Zoals hij zelf opmerkt, rondkijkend in zijn studeerkamer die aan alle wanden is gevuld met zijn werk: 'Ik sta verbaasd wat wij allemaal op papier hebben gezet.'

Het begon met hun onvrede over de traditionele aanpak in het talenonderwijs: veel (losse) woorden leren, veel vertalen. Hun productie begon met idioomboeken voor havo en vwo die zich kenmerkten door het aanbieden van de woordenschat in context, vanuit het idee dat de betekenis zo beter zou beklijven.

Daar bleef het niet bij: ze ontwik-

kelden ideeën over hoe een voor die tijd moderne leergang eruit moest zien. Basis voor de woordenschat vormde het *français fondamental 1er* en *2me degré*, teksten werden ingesproken door *native speakers* – in ruime mate te vinden in het reactorcentrum Petten, niet ver van Eggermonts woonplaats Heemskerk. Nieuwe vormen van oefeningen werden ontwikkeld: zogenaamde structuuroefeningen, gebaseerd op enerzijds het leerpsychologisch principe van 'inslijpen', ontleend aan de ideeën van behavioristen als Skinner en Crowder, anderzijds van structuralisten als De Saussure, die taal als een verzameling van structuren zagen. Ook evenredige aandacht voor de vier taalvaardigheden hoorde tot die uitgangspunten.

Met trots laat Eggermont de werkhouders zien die ze ontwikkelden bij *La plus belle langue*, die bemoedigende en betekenissenvolle titels droegen: *Ça va!*, *Ça va bien!*, *Ça va mieux!*, *Ça va tout seul!* *Ça ira!*, *Ça va toujours!* Later volgen de eveneens goed ontvangen leergangen *Vive le français!* en *Bienvenue en France* en een aantal veelgebruikte bundels examenteksten.

Als het aan hem lag was er nog veel meer uit zijn handen gekomen, maar toen zijn vrouw een ernstige ziekte kreeg, voelde hij zich geroepen om haar te verzorgen, zolang het kon.

Het onderwijs Frans heeft in allerlei opzichten veel aan hem te danken. Die mening werd niet alleen gedeeld door het bestuur van *Levende Talen*, maar ook door de toenmalige Franse minister van Onderwijs, die hem op 16 juli 1993 benoemde tot *Chevalier dans l'Ordre des Palmes Académiques*, 'pour services rendus à la culture française'. AH ■